

Έμμα

Διασκευή - Ερμηνεία:
Μαρία Πρωτόπαππα

Θέατρο της οδού Κεφαλληνίας
Β' Σκηνή
Β' Περίοδος

16 Οκτωβρίου - 2 Δεκεμβρίου 2018

Έμμα Ρέγιες (1919-2003)

1919: Γεννιέται στην Μπογκοτά της Κολομβίας. Ορφανή, περνά τα πρώτα χρόνια της ζωής της μαζί με μια «κυρία» και την αδερφή της Ελένα. Όταν η «κυρία» τις εγκαταλείπει, τα κορίτσια μπαίνουν στο Καθολικό μοναστήρι «Παναγία της Βοήθειας». Μένει αναλφάβητη ως τα δεκαοκτώ της.

1938: Η Έμμα το σκάει από το μοναστήρι και φεύγει από τη Μπογκοτά. Αρχίζει ένα ταξίδι που σταματά στο Μπουένος Άιρες της Αργεντινής, με τα πόδια, με λεωφορεία, τρένα, πουλώντας μπουρουνέλαιο. Από το Μπουένος Άιρες πηγαίνει στο Μοντεβιδέο της Ουρουγουάης, με τον Πόλεμο του Chaco σε πλήρη εξέλιξη. Παντρεύεται τον γλύπτη Γκιγιέρμο Μποτέρο Γκουτιερες και περνά το μήνα του μέλιτος σε ένα γκαράζ. Αρχίζει να ζωγραφίζει. Αυτοδίδακτη. Φανταστικά τοπία, ναΐφ λουλούδια και νεκρές φύσεις. Γεννάει τον γιό της στην ζούγκλα της Παραγουάης και οι αντάρτες σκοτώνουν το βρέφος μπροστά στα μάτια της. Το ζευγάρι φεύγει για το Μπουένος Άιρες, όπου ο Μποτέρο την εγκαταλείπει.

1947: Στο Μπουένος Άιρες, η Έμμα κερδίζει μια υποτροφία από το ίδρυμα Roncoroni να σπουδάσει στην Ακαδημία Andre Lothe στο Παρίσι. Φεύγει για Παρίσι και στο πλοίο θα συναντήσει τον γιατρό Jean Rerromat, που θα γίνει αργότερα ο δεύτερος άντρας της και θα μείνουν μαζί για όλη της την ζωή.

1949: Κάνει την πρώτη της έκθεση στην Γκαλερί Kleber στο Παρίσι, παρουσιάζοντας 54 έργα της, όλα εμπνευσμένα από τα χρώματα και τις εικόνες της Λατινικής Αμερικής που άφησε πίσω. Σκηνές από αγορές, οικογενειακές σκηνές, πορτρέτα αντρών και γυναικών.

1950: Φεύγει για την Ουάσινγκτον όπου έως το 1952, δουλεύει στο Πολιτιστικό Τμήμα της UNESCO. Φεύγει

για το Μεξικό, όπου στην γκαλερί της διάσημης Lola Alvarez-Bravo, βοηθάει να οργανωθεί η τελευταία έκθεση της Frida Kahlo εν ζωή, αλλά εκθέτει και η ίδια, δίπλα στον Diego Rivera και τον Jose Clemente Orozco. Τα μεγάλα λουλούδια που ζωγράφιζε τότε ο Rivera, τα μετατρέπει η Έμμα σε τριαντάφυλλα, κρίνα, ανανάδες ή αγκινάρες πολλών μέτρων.

1955: Βρίσκεται στην Ιταλία και έρχεται σε επαφή με τους σημαντικότερους διανοούμενους, Elsa Morante, Alberto Moravia, Enrico Prampolini. Ταξιδεύει για 18 μήνες στο Ισραήλ.

1960: Επιστρέφει στην Γαλλία για να εγκατασταθεί οριστικά.

1969-1997: Με την παρότρυνση του φίλου της, ιστορικού, Χερμάν Αρσινέγιας, ξεκινά μια σειρά επιστολών προς αυτόν που αφηγείται όλη την παιδική της ηλικία. Θα εκδοθεί μετά τον θάνατό της, το 2012.

2003: Πεθαίνει στο Μπορντώ της Γαλλίας. 84 ετών, από άγνωστο ιό.

«Ζωγραφίζω συνηθισμένους ανθρώπους του δρόμου. Οι πίνακές μου είναι σα βουβά ουρλιαχτά, πολύχρωμα.

Τα τέρατα που βγαίνουν απ' το χέρι μου είναι άνθρωποι, θεοί ή ζώα ή κάτι απ' όλα αυτά μαζί».

Ο θεατρικός κόσμος της «EMMA» απευθύνεται στις αισθήσεις, όχι στο νου. Είναι ένας πίνακας τρισδιάστατος ή ένα τραγούδι με πρόζα. Μέσα από τα μάτια ενός παιδιού τεσσάρων χρόνων - ζωντανεύει την Κολομβία των αρχών του 20ου αιώνα, μέσα σε μια ατμόσφαιρα Λατινοαμερικάνικου μυστικισμού και Καθολικής αυστηρότητας. Είναι εμπνευσμένος από τη ζωή ενός θηλυκού Όλιβερ Τουίστ που κατάφερε με το θάρρος, την αφέλεια και την αχαλίνωτη φαντασία του να επιβιώσει σε σκληρές συνθήκες, να ταξιδέψει σε όλον τον κόσμο και να διαπρέψει στην Ευρώπη ως καλλιτέχνης.

*-Ποιός σου πρόσφερε αγάπη όταν ήσουν παιδί;
-Δε θυμάμαι να 'χαμε τέτοιες έγνοιες...*

Ο μύθος «Έμμα Ρέγιες» γεννήθηκε στην Μπογκοτά το 1919. Μεγάλωσε χωρίς γονείς και ταυτότητα. Πέθανε στο Μπορντό της Γαλλίας το 2003, στα 83 της, από έναν άγνωστο ιό.

Η γραφή της είναι προφορική, ανεπιτήδευτη καθώς εκείνη ήταν αναλφάβητη:

“Εκτιμώ περισσότερο τι έχεις ζήσει, πολύ λιγότερο αυτό που έχεις διαβάσει”.

*Απόσπασμα από το κείμενο
του Δελτίου Τύπου της παράστασης*

Το κείμενο έχει γραφτεί όπως συνήθιζε να γράφει η
Έμμα Ρέγιες καθ' ότι ήταν αγράμματη.

Καλησπέρα,
καλωσήρθατε- μπιενβενίδο,
τζιο με τζιάμο Έμμα, με λένε Έμμα
Δεν έχω διαβάσει καθόλου στη ζωή μου, γνωρίζω πολλά,
που δεν ξέρω πώς τα έμαθα, πήρα πληροφορίες από
παντού, δεν καλλιεργούσα τον εαυτό μου, αλλά μια
ποιότητα που ονομάζεται *avaiabilité*, δηλαδή, ήμουν
πάντα διαθέσιμη σε άλλους ανθρώπους, εκτιμώ πιο πολύ
τι έχει κτήσει, πολύ λιγότερο τι έχεις διαβάσει
Στο Παρίσι...

με το που πατάω το πόδι μου στο Παρίσι με συλλαμβάνουν
για πλαστά χαρτονομίσματα, εν αγνοία μου τα είχα πάρει,
με παραπέμπουν στον Κολομπιανό πρόξενο...

- πού χεννηθήκατε;
- ό,τι λέει το διαβατήριο, Μπογκοτά
- έχετε μητέρα, πατέρα;
- τι 'ν' αυτό; όχι, δεν γνωρίζω.
- έχετε άλλους συγγενείς;
- έχω μια αδερφή, την έχασα
- πέθανε;
- όχι, την έχασα, στο δρόμο, νομίζω δε μ' αγαπούσε πια και
τη θυμάμαι να 'χει άσχημο χαρακτήρα
- έχετε κάποιον προστάτη;
- έχω, τον Σαν Χουάν Μπόσκο
- τον Άγιο;
- τον Άγιο, κάποτε υπήρξα αφοσιωμένη Θυγατέρα της
Παναγίας της Βοήθειας
- τι ήρθατε να κάνετε στο Παρίσι;
- ήρθα να σπουδάσω
- τι να σπουδάσετε;
- θέλω να φτιάχνω πίνακες, απ' αυτούς που κρεμάνε στους
τοιίχους
- έχετε κάνει άλλες σπουδές;
- όχι, τίποτα, ποτέ
- και με τι ασχοληθήκατε όλ' αυτά τα χρόνια;
- με τη ζωή και με την επιβίωση
- γνωρίζετε κάποιους σημαντικούς ανθρώπους στην

Έμμα / 9

Κολομβία που σας έχουν βοηθήσει;

- όχι κύριε Πρόξενε, αλλά ελπίζω να γνωρίσω αρκετούς
μια μέρα... κι έτσι έγινε...

πώς όμως; και από πού ξεκίνησα; από πού;

Ξεκίνησα από ένα μικρό πολύ μικρό δωμάτιο χωρίς
παράθυρα με μία μόνο πόρτα που άνοιξε στο δρόμο - CO-
LOMBIA, BOGOTA, συνοικία SAN CRISTOBAL

από μπροστά του πέρναε το τραμ, τερμάτιζε πιο κάτω
στο εργοστάσιο της μπύρας, της LEONA PURA LEONA
OSCURA που σημαίνει ; Λέαινα Καθαρόαιμη Σκοτεινή
σ' εκείνο το δωμάτιο μέναμε: εγώ, η αδερφή μου η Ελένα,
ένα παιδάκι που δεν ξέραμε τ' όνομά του και το λέαμε
Ψείρα et una donna, μία κυρίαπου τη θυμάμαι σαν έναν
θάμνο από μαύρα μαλλιά που την καλύπτανε εντελώς και
όταν τα άφηνε ελεύθερα έβαζα τις φωνές και κρυβόμουνα...
κάτω από το κρεβάτι...

Ο ΔΡΟΜΟΣ

Περνούσαμε τη ζωή μας στο δρόμο κάθε πρωί κάθε πρωί έπρεπε να πηγαίνω στο σκουπιδότοπο πίσω από τοερχοστάσιο της μπύρας ν' αδειάζω το ουροδοχείο το καθίκι ήταν τεράστιο γεμάτο ως πάνωστο δοχείο τα κάναμε όλοι και το ψιλό και το χοδρό περπάταγα, με το βλέμμα καρφωμένο στα κακά ακολουθώντας το ρυθμό της κίνησής τους γεμάτη τρόμο μη μου χυθούν πριν φτάσω έφτανα στο σκουπιδότοπο το άδειαζα και άρχιζε η Χαρά το Παιχνίδι στη χωματερή εκεί όλα τα παιδιά της γειτονιάς έπαιζαν φωνάζανε παλεύανε κυλιόντουσαν στις λάσπες ψάχναμε στα σκουπίδια θησαυρούς: σύρματα καλώδια παλιά παπούτσια Όλα μας άρεσαν- ήταν ο σκουπιδότοπός μας ο παιχνιδότοπός μας οι μεγάλοι δε με παίζανε μόνος μου φίλος ο Κουτσός τού 'λειπε τό 'να του πόδι του το 'κοψε το τραμ μια μέρα που 'παιζε τσιγκάκια τα καπάκια της μπύρας τα 'βαζε στις ράγες πέρναγε το τραμ και τά 'κανε πλακέ μια μέρα αυτός δεν πρόλαβε να φύγει και χραπ το τραμ του έκοψε το πόδι από ψηλά έκανε κάτι απίθανα άλματα με το μπαστούνι του πήγαινε σφαίρα Μια μέρα ο Κουτσός πόνανε το στομάχι του κάτσαμε κάτω στην κατρακύλα και κοιτάζαμε τους άλλους βαριόμουνα το αργιλόχωμα ήταν υγρό είπα να φτιάξω έν' αθρωπάκι όταν το τέλειωσα λέ' ο Κουτσός:

-το αθρωπάκι αυτό είναι πολύ μικρό ας το κάνουμε μεγαλύτερο και το κάναμε μεγαλύτερο την άλλη μέρα λέ' ο Κουτσός:

-ας το κάνουμε μεγαλύτερο και γύρισαν κι οι άλλοι κι είπαν:

-ας το κάνουμε μεγαλύτερο και το κάναμε Γίγαντα, το ντύσαμε τό 'παμ' ελ Χενεράλ Ρεμπότζιο ο Στρατηγός Ρεμπόγιο έγινε ο θεός μας' ήταν τότε κακός τότε καλός, ένα ον μαγικό γεμάτο δυνάμεις ζήσαμε μαζί του πολλές

Έμμα / 11

μέρες και πολλές πολλές Κυριακές κι όταν οι μικρούλες
φαντασίες μας δε βρίσκαν άλλη έμπνευση κι ο Στρατηγός
περνούσε πολλές ώρες μοναξιάς τότε ο Κουτσός πού 'ταν
ο πιο πιστός σάλταρε σ' ένα παλιό καφάσι και με μια
φωνή στριγκή πνιχτή φώναξε:
-ελ Χενεράλ Ρεμπότζιο α μουέρτο

(ΠΑΥΣΗ)

Με το κεφάλι σκυφτό και μάτια γεμάτα δάκρυα
πλησιάσαμε αργά

-στα γόνατα φώναξε ο Κουτσός και γονατίσαμ' όλοι μας
έπνιγαν λυγμοί ο γιος του καρβουνιάρη ο πιο μεγάλος
είπε

-ρε χαζοβιόληδες αφού σας πέθανε ο Στρατηγός
γιατί δεν τότε θάβετε; Και τότε θάψαμε κομμάτι κομμάτι
ήταν τεράστιος πήγαιναν μπροστά οι μεγάλοι ξοπίσω
εμείς σαν τα ορφανά και κλαίγαμε τι θέλω να πω μ' αυτό;
πως σ' εκείνα τα μέρη με το που γεννιέσαι ξέρεις σίγουρα
τι πά' να πει πείνα κρύο και θάνατος

Δεν έχεις περιέργεια ; ποιά ήταν η κυρία με τα μαλλιά; εμείς
τη λέγαμε κυρία Μαρία ήτανε νέα ψηλή κι αδύνατη δε
μίλαγε για τη ζωή της ή για μας, ήταν σκληρή και αυστηρή
διάταζε κι εκτελούσαμε χωρίς διαμαρτυρίες και γιατί Μια
φορά μας ξύπνησε πρωί εγώ στο ίδιο λασπωμένο φόρεμα
απ' την κηδεία του Χενεράλ Ρεμπότζιο κοιμόμασταν
πάντα με τα ρούχα άναψε την γκαζιέρα έβαλε πάνω τη
μεγάλη κατσαρόλα με νερό

- γδυθείτε θα σας μπανιάρω

γυμνά και τα τρία γύρω απ' τη σκάφη η Ελένα ο Ψείρας
κι εγώ μας σαπούνισε στα γρήγορα μας ξέβγαλε με μια
τοτούμα γυμνά όπως ήμασταν μας έβαλε σφουγγαρίσαμε
μας φόρεσε τα κυριακάτικα και κάτσαμε άκρη άκρη στο
κρεβάτι ντύθηκε κι αυτή τα κυριακάτικα χτενίστηκε και
ξαφνικά τρία απαλά χτυπήματα στην πόρτα έκανε το
σταυρό της πήγε ν' ανοίξει εμφανίστηκε ένας Κύριος πολύ
καλοβαλμένος με παλτό καπέλο κρατούσε ομπρέλα τη
φίλησε στο μάγουλο η κυρία-Μαρία κλείδωσε πήρε το κερί
αυτός την ακολούθησε με ύφος σοβαρό αυτή πλησίασε

12 / Μαρία Πρωτόπαππα

στα μούτρα του Ψείρα το κερί
- αυτός είναι ο Εδουάρδο είπε
- ο δικός σου ο δικός σου ο Κύριος έδωσε ένα μπατσάκι φιλικό στο μάγουλο του Ψείρα
- πηγαίντε έξω να παίξετε αλλά κοντά στην πόρτα κι αν δείτε να 'ρχεται η γειτόνισσα πείτε της πως κοιμάμαι βγήκαμε βγήκε κι ο Κύριος μετά από ώρα βγήκε όπως είχε μπει προσεκτικά κι απομακρύνθηκε όταν μπήκαμε στο δωμάτιο η κυρία έκλαιγε είδαμε ένα μάτσο λεφτά επάνω στο τραπέζι σφιχτήκαμε κάτι κακό γινόταν
- θα λείψω λίγες μέρες λέει
- να 'στε φρόνιμες τραβάει τον Ψείρα προς την πόρτα του βάζει ένα ναυτικό μπερέ διπλό από το κεφάλι του και τότε σπρώχνει έξω ο Ψείρας μας κοιτάζε με τα μεγάλα μάτια του ορθάνοιχτα να τρέχουν δάκρυ Μέρες αντέξαμε μόνες και κλειδωμένες κι αφού επιτέλους ήρθε η Κυρία είπε
- ο Ψείρας δε θα ξανάρθει ο μπαμπάς του είναι πολιτικός σπουδαίος μου ζήτησε να τότε πάω μακριά μακριά στην Τούνχα σε ένα μοναστήρι τι; χωρίς τον Ψείρα πώς; χωρίς τον Ψείρα τι;
- Ψείρα... Ψείρα... φώναζα νόμιζα θα μ' ακούσει δεν ήξερα τι ήταν το μακριά ήμουν τεσσάρων ένιωσα κείνη τη στιγμή σφραγίστηκε μια συμφωνία βαθιά μυστική εγώ κι η αδερφή μου ήμασταν μόνες και ανήκαμε μονάχα η μια στην άλλη. Η Κυρία Μαρία έγινε πιο αδιάφορη και πιο σκληρή μας κλείδωνε νηστικές και γύρναγε το βράδυ ένα βράδυ πολύ αργά μας έφερε γλυκά και σάντουιτς με πάστα γουαγιαμπας άρχισε να γελάει σαν τρελή τα μάτια της να τρέχουνε ποτάμι
- φεύγουμε λέει
- πάμε σε ένα χωριό μακριά από δω σε ένα μεγάλο σπίτι ακόμα βλέπω τους γείτονες καταμεσής του δρόμου με τα χέρια σηκωμένα
- αδιός καλή τύχη σας αγαπάμε μη μας ξεχνάτε νονόςολβίδες σιεσβερδάδ αν είναι αλήθεια πως υπάρχουν γεγονότα της παιδικής μας που μας σημαδεύουν όλους μας για όλη μας τη ζωή εκείνη η άμαξα που εμάς μας πήρε από το Σαν Κριστόμπαλ τον Άγιο Χριστόφορο προστάτης των

Έμμα / 13

ταξιδευτών δεν είναι τυχαίο ήτανε το σημάδι το ξεκίνημα
για μια ζωή γεμάτη ταξίδια περιπλανήσεις στους σκληρούς
δρόμους της Αμερικής κι ύστερα στους μυθικούς δρόμους
της Ευρώπης.

ΠΡΩΤΟΣ ΜΑΣ ΣΤΑΘΜΟΣ

Γουατέκε

στο Γουατέκε φτάσαμε νύχτα με φουσκάλες στα πόδια απ' την ταλαιπωρία μούσκεμα απ' τη βροχή με τα μπαούλα τα μουλάρια και κάτι άντρες που μας βοήθησαν και τους φωνάζαμε Ινδιάνους ένας απ' αυτούς άνοιξε την πόρτα με κλειδί το σπίτι ήτανε δίπατο γνωρίσαμε τον Ρομπέρτο όμορφος ψηλός ηλιοκαμένος

- να σου συστήσω τις μικρές αυτή είναι η μεγαλύτερη είναι πεντέμιση και τήνε λεν Ελένα

- τι όμορφη είπε κείνος

- μμμ και τι ωραία μάτια την άλλη πώς τη λένε

- αυτή είναι η Έμμα η νενέ η μικρή είδες το καημένο είναι που 'ναι ασχημούλι είναι και αλλήθωρο

Ο Ρομπέρτο ήταν γιατρός και πάμπλουτος στενός φίλος του μπαμπά του Εδουάρδο του Ψείρα και φρόντισε να πάρει η Κυρία το πρατήριο της σοκολάτας Λα Εσπεσιάλ στο χωριό στο Γουατέκε το πρατήριο που ήταν στην πλατεία με το συντριβάνι την επομένη της άφιξής μας μάς έστειλε μια νεαρή Ινδιάνα για υπηρέτρια τη Μπετζαμπέ μας αχ η Μπε κοντή πολύ κοντή χωρίς λαιμό πλακουτσομύτα σπιρτόζικα μάτια όμορφα δόντια γερά μαύρα ίσια μαλλιά σε δυο σφιχτές κοτσίδες μάλλινη χωριάτικη φούστα με ποδόγυρους από κόκκινη μπαγιετίγια ερχόταν πάντα με ψάθινο καπέλο και μαντίγια κάτω από το καπέλο με τη βοήθεια της μες τη βδομάδα οργανωθήκαμε σα να 'χαμε ζήσει εκεί όλη μας τη ζωή Η Κυρία

αποφάσισε να τήνε λέμε Δεσποινίς αποφάσισε η Ελένα να πάει μαζί της όλη μέρα στη δουλειά αποφάσισε εγώ να μένω σπίτι κλειδωμένη να μη βγαίνω να μην παίζω με τα παιδιά του χωριού μου λείπουνε οι φίλοι μου αλλά δεν πειράζει το σπίτι στο Γουατέκε ελ παραίσο είναι τεράστιο έχει μετά την εξώπορτα έχει ένα χολ με δάπεδο από λευκές

Έμμα / 15

πετρούλες και μία πίσω πόρτα που βγάζει κατευθείαν στην αυλή γεμάτη φυτά και δέντρα οι διάδρομοι πάνω είναι φαρδιοί με ξύλινες κολώνες κι οι πόρτες των δωματίων γύρω γύρω βλέπουνε όλες την αυλή στη δεύτερη αυλή που 'ναι με τούβλα υπάρχουν δυο μεγάλοι φούρνοι για ψωμί και η κουζίνα και άλλα δωμάτια ο ακάλυπτος είναι πολύ μεγάλος κι έχει και δέντρα πομαρόσο μάνγκο γουαγιάμπο αβοκάντο η Δεσποινίς αγόρασε και κότες κι ένα μικρό γουρούνι η λατρεία μου το φιλάω στο στόμα αποκοιμιέμαι κρατώντας το αγκαλιά μου χώνομαι κάτω απ' τα δέντρα φτιαχνω καλύβια από άχυρα κόβω λουλούδια σκαρφαλώνω στα δέντρα τρώω τούμπες ζω μες τη βρωμιά σαν το γουρούνι μου μέσα στις γρατζουνιές τα λέω μπερδεμένα δε θυμάμαι κι αν τα 'πα όλα πριν Πάντως θυμάμαι κάποτε η Δεσποινίς αρρώστησε βαριά ζήτησε να μας δει τρέξαμε στην κάμαρά της με όλη μας τη φούρια εκείνη ξαπλωμένη με τα μακριά της τα μαλλιά λυτά γαλάζια νυχτικά κι ένα μπεμπέ ένα μωρό στα χέρια παραλύσαμε

-μου το 'φερε ο γιατρός για δώρο λέει

-ελάτε να το δείτε βγήκαμε αμίλητες χωρίς να πούμε λέξη μπήκαμε και κουρνιαξάμε στο φούρνο με τις κότες και περιμέναμε με την εικόνα του Μωρού στα χέρια της Μαρίας περιμέναμε *(κλάμα μωρού)*

Θυμάμαι μπήκα στην αποθήκη στις μύτες των ποδιών είχανε βάλει το καλάθι του μωρού επάνω σε μια ψάθα ήταν εκεί πια η κάμαρά του το κοιτάξα τα αυτάκια του τα χείλη του το χνούδι στα μαλλιά του αχ άνοιξε τα μάτια του έμοιαζαν με του Ψείρα μαύρα τεράστια δε χόρταινα να τα κοιτάζω

- πώς τότε λένε;

- Χοσέ σιν σαλ

- δηλαδή;

- Χοσέ χωρίς αλάτι

- δηλαδή;

- Χοσέ ο αβάφτιστος

- α άλλαξε η ζωή μου ούτε γουρούνι ούτε κότες ούτε αυγά μόνο μαζί του ζούσα τίποτα δε μ' ένοιαζε μόνο να 'μαι μαζί του όταν ξυπνούσε του μιλούσα παίζαμε όταν κοιμότανε περίμενα στην πόρτα να ξυπνήσει αν έκλαιγε φώναζα τη

Μπε να το ταΐσει δεν έπρεπε να τότε δουν οι γείτονες
δεν τον έβλεπε κανείς ούτε αέρας ούτε ήλιος έκανε κακά
πιπί στην κούνια του έμαθα να τον πλένω τα πρωινά τον
έβρισκα πασαλειμμένο ως τα μαλλιά του με κακά μαζί του
δεν ασχολιότανε κανείς μονάχα εγώ κι ήταν δικός μου

ΜΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ

Με βγάλαν έξω εορτασμοί στο Γουατέκε αφορμή η επίσκεψη του Κυβερνήτη της Μπογιακά κλειδώσαμε μόνο του το μωρό κι όλα τα θηλυκά τρέξαμε στην πλατεία μπήκαμε στο πρατήριο Η πλατεία κλεισμένη γύρω με μαδέρια και μπαμπού να μην το σκάσουνε οι ταύροι τρομερό σπρωξίδι στριμωξίδι. αρχίσανε πυροτεχνήματα η μπάντα παίζει τον Γουατεκάνο μούζικα κραυγές χειροκροτήματα λουλούδια απ' τα μπαλκόνια νάτος ο Κυβερνήτης κι η συνοδεία του οι άντρες βγάλαν τα σομπρέρο τους Ζήτω το Φιλελεύθερο Κόμμα Όχι Ζήτω το Συντηρητικό Κόμμα Όχι με το που η συνοδεία πλησίασε το πρατήριο εγώ κι η Ελένα είδαμε ο Κυβερνήτης ήταν δίπλα στον Ρομπέρτο κι ο Κυβερνήτης ήταν ο Κύριος στο καμαράκι; στο Σαν Κριστόμπαλ; στην Μποχκοτά; - - ιιχ Δεσποινίς ο μπαμπάς του Εδουάρδο ο μπαμπάς του Εδου- για πότε πρόλαβε μας πέταξε κάτω έβγαλε μια απ' τις μπότες της κι άρχισε να βαράει στο κεφάλι στα χέρια στο πρόσωπο παντού

- λαμπόνας λαμπόνας ρουφιάνες... μας βούτηξε απ' το μαλλί μας χτύπαε στον τοίχο κείνο το βράδυ, ξέσπασε τρομερή πυρκαγιά στο Γουατέκε είδαμε την τεράστια στήλη μαύρου καπνού είδα τις φλόγες πανέμορφες όλα τα κόκκινα τα κίτρινα τα βιολετί τα σπίτια κι οι αθρώποι σχεδόν δε φαίνονταν απ' τον καπνό όλοι φωνάζαν κι έτρεχαν τρέχαν κι οι ταύροι πίσω απ' το πλήθος έριχναν κάτω μικρούς μεγάλους ένα πυροτέχνημα είχε πέσει αναμμένο στην αχυροσκεπή του Νοσοκομείου πενήντα αρρώστοι που 'ταν μέσα κάηκαν ζωντανοί οι νεκροί απ' τη φωτιά και από το ποδοπάτημα των ταύρων ξεπέρασαν τους εκατό εγώ όμως θυμάμαι κείνη τη φωτιά σαν το πιο όμορφο μανίφικο θέαμα της παιδικής μου ηλικίας περδόνεμι όλα γυρίσαν στο ρυθμό τους μονάχα που η

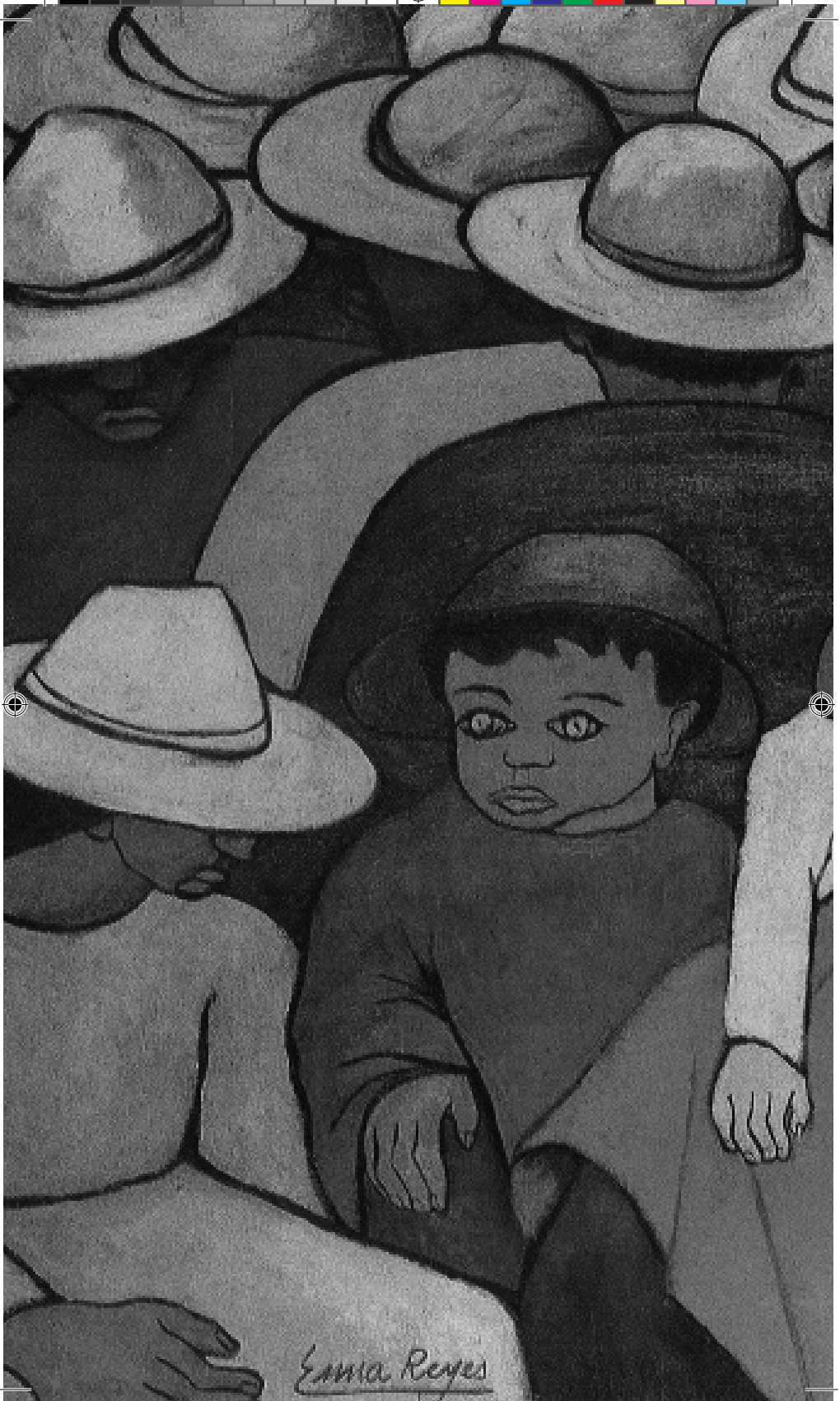

Δεσποινίς άρχισε να βαράει της καλάρεσε μια μέρα γύρισε
απ' τη δουλειά βαριά αρχίζει να αμπαλάρει

- φεύγουμε λέει

- επιστρέφουμε στην Μπογκοτά εσείς φταίτε μόνη μου
δε θα 'ρχόμουνα σ' αυτό το κωλοχώρι θα τα 'χα όλα στη
ζωή μου μ' εσάς στα πόδια μου είμαι δεμένη σαν το ζών
σαν αγελάδα θα σας χαρίσω σ' όποιον να 'ναι να γλιτώσω
Το μάζεμα πήρε μέρες την παραμονή του ταξιδιού η
Μπετζαμπέ σήκωσε το Μωρό πήρε τα μπογαλάκια του
δυο τρία κουρελάκια πήρε και μένα και τρέξαμε αξιμέρωτα
προς το ποτάμι σκοτάδι φτάνουμε σ' ένα άσπρο σπίτι η
Μπε μ' αφήνει πάει σιγά στην ξένη πόρτα αφήνει κάτω
το Μωρό κάνει να του σκεπάσει το κεφάλι κει κατάλαβα
πετάγομαι σαν ελατήριο προς την πόρτα αυτή με βούτηξε
απ' το πόδι αρπάχτηκα από κάτι χόρτα και στριφογύριζα
σαν το σκουλήκι αυτή να προσπαθεί να με σηκώσει εγώ να
χτυπάω τη μούρη μου στο χώμα... νομίζω κείνη τη στιγμή
έμαθα τι είναι η αδικία και πως ένα παιδί τεσσάρων
χρόνων... μπορεί να μη θέλει πια να ζει... έχασα τη φωνή
μου ένα αίσθημα ανταρσίας φούσκωνε μέσα μου άκουγα
ακόμα το κλάμα του στα αυτιά μου από τα έγκατα της γης
Φύγαμε για Μπογκοτά δε θυμάμαι λεπτομέρειες Δε μ'
άρεσε η αφήγηση δε βγήκε όπως ήθελα Πού 'χαμε μείνει;

ΜΠΟΓΚΟΤΑ

Στην Μπογκοτά μείναμε σε ένα άθλιο ξενοδοχείο ας πούμε η Δεσποινίς έλειπε όλη μέρα η Μπετζαμπέ έκλαιγε όλη μέρα μετάνιωσε που ήρθε κάτσαμε ένα μήνα και Φύχαμε για το τρίτο μας σπίτι Στη Φουσαγασουγά ένα μαγικό μέρος με μαγικό όνομα που πάει να πει άκου σύμπτωση το κορίτσι που εξαφανίστηκε Φουσαγασουγά ένα χωριό που είχε κι εκεί πρατήριο σοκολάτας καινούργια αρχή Μείναμε σε δυο δωμάτια πάνω από το πρατήριο το πρατήριο συστεγαζόταν να το πω με ένα υπαίθριο θέατρο που λειτουργούσε το πολύ δυο τρεις φορές το χρόνο αλλά οι αποθήκες του ήταν γεμάτες φώτα έπιπλα κοστούμια όλων των χρωμάτων όταν φτάσαμε ένας ισπανικός θίασος έκανε πρόβες νονό καπίτο νιέντε αλλά να τους βλέπω να μπαινοβγαίνουν να τρέχουν να γελάνε ήτανε μάχια μάχια Φανταζόμουν

ΦΑΝΤΑΖΟΜΟΥΝ

Ανέβαινα στη σκηνή και σκαρφιζόμουννα ό,τι ιστορία θες μίλαγα με το Μωρό με τον Εδουάρδο με την Ελένα παίζαμε εκείνη την Κυρία εγώ τη Μπετζαμπέ μια μέρα παίζαμε την πυρκαγιά αλλά μας πρόλαβε η Μπε πήρε τα σπίρτα και μας τις έβρεξε έφυχε η Μπε εξαφανίστηκε ρωτήσαμε τους γείτονες δεν ήξερε κανείς την έψαξα μες στα κουστούμια στο υπαίθριο κάτω από τους πάγκους μες στην πιανόλα ανέβηκα στη σκηνή

- μη μας αφήνεις είμαστε λυπημένοι γύρισε πίσω Μπετζαμπέ! κι ένα βράδυ η Κυρία με στέλνει μόνη στο υπαίθριο να φέρω έναν κουβά φοβόμουν δεν ανέπνεα διέσχιζα το θέατρο και αααπ δυο χέρια με βουτάνε ανάλαφρα με σηκώνουν στον αέρα με ακουμπάν στο έδαφος γλυκά ένας γυμνός γονάτισε και μου φιλάει τη μούρη πίσω του βλέπω φως οι δυο γριές γειτόνισσες με ένα κλεφτοφάναρο τον ψάχνουν ο αδερφός τους ο τρελός τους το 'χε σκάσει εσκιζοφρένικο τις βλέπει αυτός πετάγεται βουτάει το πουλί του με κατουρά σα να 'μωνα φυτό απ' την κορφή ως τα νύχια και φεύγει με μια ευτυχία... αλλά άλλο ήθελα να πω με το που έφυγε η Μπετζαμπέ η Κυρία απελπίστηκε αποφάσισε να Φύγουμε ξανά είχαμε πάλι επισκέψεις εμφανίστηκε άλλος Κύριος απεσταλμένος της σοκολάτας Λα Εσπεσιάλ πολύ γλυκός μας χάρισε δυο κούκλες οι δυο τους γίνανε ζευγάρι στενοί φίλοι είπε θα μας συνόδευε και στο ταξίδι η Κυρία επιτέλους ήταν ευτυχισμένη Μας σήκωσαν χαράματα οι δυο τους θα είχαν άλογο εμείς θα ταξιδεύαμε ως το σταθμό στην πλάτη κάποιου νοίκιασαν δυο Ινδιάνους αγόρασαν δυο ψάθινες καρέκλες τους βάλαν τέντα έδεσαν από μια στην πλάτη ενός Ινδιάνου κι έπειτα μας κάθισαν εκεί η Κυρία Μαρία και ο Κύριος Σουεσκούν έφυγαν λοιπόν μπροστά πίσω τους τα μουλάρια με τα μπαγκάζια και τελευταίοι οι

Έμμα / 23

δυο Ινδιάνοι που κουβαλούσαν εμένα και την Ελένα ήταν μεθύστακες της Ελένα ο βλογιοκομμένος είχε διάροια κάθε τόσο κατέβαζε τα παντελόνια του και βρώμιζε με τρομερές πορδές ο δικός μου στεκόταν κι έλεγε «πιες κι άλλη τσίτσα κουμπάρε η τσίτσα βοηθάει στο τσιρλιό» τους μπροστινούς μας δεν τους βλέπαμε πια οι Ινδιάνοι μας αμέριμνοι λέγαν ανέκδοτα σταμάτησαν και σε μια ταβέρνα πιάσανε την κουβέντα ρουφήξαν κι άλλη τσίτσα κι όταν ξεμπέρδεψαν πια πίτα στο μεθύσι κάναν ζιγκ ζαγκ και τσακωθήκανε στα σοβαρά αγριέψανε ο ένας τράβηξε μαχαίρι αυτός με τη διάροια λέει «δεν μπορώ να σε σκοτώσω γιατί μου 'ρχεται να χέσω» και λιποθύμησε η Ελένα έβαλε τα κλάματα σκοτείνιασε ε κουραστήκαμε μας πήρε ο ύπνος ξυπνήσαμε που μας αφήναν στο σταθμό το τραίνο είχε φύγει η Κυρία και ο Κύριος είχαν φύγει οι Ινδιάνοι μας άφαντοι εγώ κι η Ελένα κοιταχτήκαμε σμίξαμε τα χεράκια τα κεφαλάκια οι άνθρωποι γύρω μας πλήθαιναν το ίδιο κι οι απορίες τους

- του; κομοτεγιάμας; κιενεστουμαμά; κιενεστουπαπά; δεδόντεές; αδόντεβας;

- εσένα; πώς σε λένε; πώς τη λέν τη μαμά σου; πώς τον λεν τον μπαμπά σου; από πού είστε; πού πηγαίνετε; Κι έτσι άνοιξε για μας η μεγάλη πόρτα του Οίκου που λεγόταν «Οι Θυγατέρες της καρδιάς», κι έκλεισε πίσω μας, για δεκαπέντε χρόνια και μας κατάπιε τρεις κλειδωνιές, δυο λουκέτα, μια αλυσίδα και δυο χοντρές αμπάρες. Η Ελένα μου είπε :

-Αν μιλήσεις για την κυρία θα σε χτυπήσω. Δεν ξανάπαμε τ' όνομά της, ούτε για τα χρόνια που περάσαμε μαζί της η ζωή μας άρχιζε στο μοναστήρι.

ΤΟ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙ ΔΕΝ ΗΤΑΝ ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ

Ήταν ένα μέρος που δεχόταν φτωχά κορίτσια, με ή χωρίς οικογένεια, για να τα μάθει να δουλεύουν. Τα δίδακτρα ήταν δέκα πέσος το μήνα. Οι πιο πολλές πού να τα βρούμε, αλλά εδώ ήταν ελαστικές. Η παραγωγή που βγάζαμε με τη δουλειά μας και πήγαινε όλη στις καλόγριες, σε βεβαιώνω πως μετριοτάαν σε χιλιάδες πέσος. Βαριέμαι τρομερά να πω το πρόγραμμα και την οργάνωση, αλλά πρέπει να πάρετε μια ιδέα πώς ζούσαμε εκεί μέσα.

ΗΜΕΡΙΣΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

5.30: Εγερτήριο-Προσευχή στο Θεό, στην Παναγία, στους αγίους, παroles στα λατινικά που δεν καταλαβαίνουμε... Ντύσιμο, στρώσιμο κρεβατιού, τουαλέτα.. 5 τουαλέτες, σε μισή ώρα να κάνουμε τσίσα κακά και να πλυθούμε, 200 κορίτσια ό,τι προλάβουμε 6.00: Εκκλησιασμός γραμμή και μπαίνουμε δυο δυο στο παρεκκλήσι, γονυκλισία στη μέση, δεξί γόνατο στο πάτωμα, ταυτόχρονα σταυρός, δύσκολο, πίσω μας λοχαγός η αδελφή Τερέζα, η πιο απάνθρωπη, ελέγχει, ντύθηκες, πλύθηκες, χτενίστηκες, έχεις πόδια καθαρά; γιατί ήμασταν ξυπόλητες χειμώνα καλοκαίρι Τη λειτουργία την τελεί -με ταχύτητα ανεμοστρόβιλου!- ο ιερέας, ο πάτερ Μπακάους, λιγνός σαν το βελόνι, γέρος και βρόμικος και Γερμανός, αλλά έχει πλάκα, ο Μόνος άντρας - ο Μόνος άνθρωπος που βλέπουμε απ' τον κόσμο. 7.00: Πρωινό, σειρά για την τραπεζαρία, στα γρήγορα! μια κούπα ζαχαρόνερο κι ένα ψωμάκι 7.30: καθαριότητα του οίκου. γλείφουμε τα πάντα, διαδρόμους, σκάλες, κοιτώνες, αίθουσες, σφουγγαρίζουμε γονατιστές μέχρι και τις αυλές. Οι πιο ατίθασες πλένουν τους καμπινέδες. Πέντε για τόσα άτομα . πέντε τρύπες στο τσιμέντο. Τα πιο πολλά κορίτσια από την ύπαιθρο- ματωμένα πανιά και κακα παντού - ΣΚΟΥΠΙΣΜΑ κι απολύμανση με καυτό νερό και κρεολίνη 8.00: μπαίνουμε στα εργαστήρια. ΔΟΥΛΕΙΑ ΓΙΑ ΔΕΚΑ ΩΡΕΣ. Τα εργαστήρια είναι τέσσερα 1. τα χειροποίητα κεντήματα. φέρνει τα πιο πολλά λεφτά στο μοναστήρι. 2. μοδιστρική κοπτοραπτική. 3. μαντάρισμα πλεκτική 4. πλυσταριό - σιδερωτήριο. ΟΛΑ ΠΑΙΡΝΟΥΝΕ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΞΩ ΚΟΣΜΟ ΟΙ ΖΩΕΣ ΜΑΣ είναι ευθυγραμμισμένες σε δυο παράλληλους στόχους: ΠΡΩΤΟΣ δουλειά στο μέγιστο, για να κερδίσουμε το φαί μας ΔΕΥΤΕΡΟΣ να σώσουμε τις ψυχές μας από τις αμαρτίες του κόσμου, ΔΟΥΛΕΥΑ, στα πέντε μου, στο

πλυσταριό. Σάρωνα βουνά από σαπουνάδες, 10 ώρες την ημέρα απ' το 'να σιφόνι στ' άλλο, χωρίς δικαίωμα να κάτσω ούτε λεπτό, στα έξι μου, στο κέντημα. Πέραγα τις κλωστές, μου έλεγαν μόνο: δέκα, έξι, οκτώ, , μπισίμι, τιστίρι, αλυσιδάκι, για τρύπωμα, μου άρεσε, στα εφτά μου, έκανα το Ανάσκελο, πώς να το εξηγήσω... Τα ευαίσθητα εργόχειρα σε σατέν ή μουαρέ, πολύ λεπτά, μ' αυτά στραβώνεσαι, τα ξέρουν οι παλιές, δεν έπρεπε να τεντωθούν γιατί τσαλακωνόντουσαν. Για να δουλέψουμε στο κέντρο έπρεπε η κεντήστρα να 'ναι όρθια, να χώνει από πάνω τη βελόνα, κι άλλη κοπέλα να ξαπλώνει ανάσκελα για να τη βγάζει από κάτω, , οπότε αυτή, η άλλη.. λάβαινε τη βελόνα, η κεντήστρα της έδειχνε με πιο χοντρή βελόνα την ακριβή θέση που έπρεπε να της επιστραφεί η βελόνα. Δουλειά που απαιτούσε απόλυτη προσήλωση. Μετά από 5 ώρες, στο διάλειμμα πήγαινες τρεκλίζοντας. Με τέτοια επιδεξιότητα με κράτησαν στο ανάσκελο για χρόνια. Τα παιδιόθεν αλλήθωρα μάτια μου απόγιναν. Κανείς δεν ήξερε πια πού ακριβώς κοιτούσα. Οι μοναχές αποφάσισαν να με γιατρέψουν, με γυαλιά. Τα φτιάξαν μόνες τους, από χαρτόνι. Αν ήθελα να βλέπω, έπρεπε να κοιτώ μόνο από την τρύπα, αλλιώς νάδα , νιέντε, μπλακ. Τ' άντεξα πάνω μου 4 χρόνια, με χαρά γιατί ξεχώριζα - θαυμάσια θεραπεία, κανένας οπτικός στον κόσμο δεν θα τα κατάφερνε καλύτερα. Αλήθεια. Σου φαίνονται κανονικά όλα αυτά; για μας, που ποτέ δεν είδαμε ούτε την άκρη της μύτης των ανθρώπων που παίρναν τη δουλειά μας και αγνοούσαμε τα πάντα για τα πάντα , κείνο το συνονθύλευμα, η πολυλογία, οι δεήσεις στα λατινικά-που δε μας εξηγούσανε, ποτέ, κανείς, η μόνιμη φράση «στον κόσμο για τον κόσμο έρχεται ο κόσμος» όχι!, δεν ήταν κανονικά. Τα πάντα ήταν του κόσμου... εμείς δεν είχαμε δικαίωμα να διαμαρτυρηθούμε. Κι ο κόσμος ήταν αμαρτία, τελεία και παύλα, στις προσευχές μας λέγαμε πατερημά για τους αμαρτωλούς πελάτες μας που μας ευεργετούσαν. Φυσικά, ήμασταν τα πιο τυχερά κι ευτυχισμένα πλάσματα. Μοναδική μας φιλοδοξία ήταν να περάσουμε από το μοναστήρι στον Παράδεισο, κατευθείαν, χωρίς ν' αγγίξουμε «τον κόσμο». Στον Παράδεισο μας περίμεναν

Έμμα / 27

με ανοιχτές αγκάλες με ουράνιες ψαλμωδίες οι άγιοι οι αρχάγγελοι τα χερουβείμ, για να μας οδηγήσουν μέσα από τα σύννεφα στους αιώνες των αιώνων, στη Βασιλεία των Ουρανών. ΑΛΕΛΟΥΙΑ Μοναδικός εχθρός μας, EL DIABLO. Γι' αυτόν τα ξέραμε όλα! Την Κόλαση την ξέραμε απ' έξω κι ανακατωτά, τη διασχίζαμε με κλειστά μάτια, ξέραμε τα καζάνια με το βραστό λάδι που έριχνε μέσα τους αμαρτωλούς γυμνούς, τις σιδερένιες τρίαίνες που ανακάτενε μ' αυτές τις ψυχές στα καμίνια της φωτιάς σαν κομματάκια κρέας στην κατσαρόλα, τα εκατομμύρια αλυσίδες που σ' έδενε για να σε σύρει σε δρόμους και βουνά σπαρμένα με γυαλιά σπασμένα και αγκάθια. EL Diablo, ήταν σπουδαίος, πολύ ευκίνητος, έκανε σάλτος πολλών μέτρων, φορούσε πάντα κόκκινα ή πράσινα, το λάτρευε το πράσινο, τα μαλλιά του όρθια, τα μάτια του κίτρινα, τα νύχια του πράσινα, γαμψά, δόντια γαιδάρου, το στόμα του βρώμαγε θειάφι, έβγαζε φωτιές. αμάρτανες με τα μάτια, σου τα 'βγαζε με πυρωμένα σίδερα, αμάρτανες με το στόμα, σου έκοβε τη γλώσσα κομματάκια. El diablo, τίποτα δεν αγνοούσαμε γι' αυτόν και δεν μας άφηναν να τον ξεχάσουμε. Ας μη θλιβόμαστε, μη θλίβεσαι απ' τους θλιμμένους επωφελείται ο Διάβολος! ΒΑΡΙΟΜΟΥΝ κολασμένα τις εντολές, τα κατηχητικά, τα άχραντα μυστήρια, ξανά μανά δεν καταλάβαινα, τζιο νον κομπρέδο, καπίσι; Η αδελφή μου η Ελένα ήξερε να διαβάζει και μελέταγε. Η αδελφή Εβανχελίνα της είπε:

«Είσαι η πιο έξυπνη κι όμορφη κοπέλα σ' όλο το μοναστήρι.» Σε μένα είπε: «Να μην ξανάρθεις, απεχθάνομαι τους χαζούς και άσχημους ανθρώπους κι εσύ είσαι και τα δυο». Ευτυχώς. Με ανάλαβε η Αδελφή Μαρία Ραμίρεζ, η πρώτη αγάπη της ζωής μου, παράξενη αγάπη, ήταν σα να ήταν ΌΛΑ μου, η μαμά μου ο μπαμπάς μου ο αδερφός μου ο άντρας μου, ΟΛΑ Εκείνη, όλα τα είδη της αγάπης-όλες οι αποχρώσεις της τρυφερότητας. Ε, ναι, μου μίλαγε απλά κι ένιωθα πως μ' αγαπάει κι όλα ήταν πιο εύκολα.

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ

Λοιπόν. Μια χρονιά, αναπάντεχα, ξεχώρισα για το ταλέντο μου στο κέντημα. ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ πριν τη γιορτή του Σαν Πέδρο, οι καλόγριες αποφάσισαν να κάνουν δώρο στον Πάπα της Ρώμης ένα στιχάριο, διάλεξαν φινό μεταξωτό λευκό σα σύννεφο. Διάλεξαν την καλύτερη αρχικεντήστρα. Εμένα. Εξασφάλισα τον παράδεισο Δούλεα μόνη για δυο μήνες. Βασίλισσα στο μεγάλο μου ΤΕΛΑΡΟ. Η Ηγουμένη ήρθε να ελέγξει, δεν θα προλάβαινα, έφερε άλλες πέντε να βοηθήσουν - και να δουλεύουμε και νύχτες είπε κι έστειλε την αγαπημένη μου Μαρία να μας προσέχει. Μέθυσα από ευτυχία, τις νύχτες που δουλεύαμε μόνες οι επτά, μιλάγαμε, γελάγαμε μέχρι δακρύων, έγινα κλόουν. Οι αδελφούλες Σάντος με καρφώσανε, η Ηγουμένη με απομόνωσε. Την ίδια νύχτα έκανα την αμαρτία, το 'σκασα και πήγα να βρω τις άλλες, που σκάσανε στα γέλια με το θράσος μου. Η Μαρία μου, όμως, άσπρισε, της λέω: «Γυρνάω πίσω». «Όχι, όχι», μου είπε βιαστικά, «θα κατέβω στην κουζίνα να φτιάξω σοκολάτες στις κοπέλες - έλα μαζί μου, θα φτιάξω και για σένα». Την έπιασα από τη μέση, κατεβήκαμε τις σκάλες, περάσαμε τις δυο αυλές. Μ' έσφιξε δυνατά πριν φύγει. «Περίμενε με εδώ», κι απομακρύνθηκε και μπήκε στην κουζίνα. Οι πλάκες της αυλής υγρές, παγώναν οι πατούσες μου, ο αέρας φούσκωνε τη νυχτικιά μου, η Μαρία μου αργούσε, νομίζω, άκουσα το ρολόι να χτυπά μεγάλη ώρα, μπορεί και δώδεκα κι εκείνη τη στιγμή... τον είδα, ακίνητο πλάι στη μάντρα... με κοίταζε κι άρχισε να 'ρχεται αργά... με χέρια τεντωμένα... φωτιές τα μάτια του και πράσινα μαλλιά, ερχόταν να με πάρει κι ήταν τόσο κοντά... πώς γίναν όλα, πώς πέρασα τις δυο αυλές, ανέβηκα τις σκάλες, χίμηξα στον κοιτώνα, βούτηξα μια απ' το λαιμό κι άρχισα να φωνάζω, «δεν θα με πάρει ο Διάολος! δεν θα με πάρει ο Διάολος», ξύπνησαν όλες,

Έμμα / 29

κλαίγαν, ούρλιαζαν, σπάσαν τις πόρτες στους κοιτώνες, χυθήκαν στους διαδρόμους, το χάος εξαπλώθηκε σε όλο το Μοναστήρι. Η Ηγουμένη έπαθε συγκοπή και το χειρότερο το είδαμε το πρωί. Από το στιχάριο του Πάπα απόμειναν τρεις τρύπες. Το όνομά μου σβήστηκε από τη λίστα του Οίκου, δε μου ξαναμίλησε κανείς, η Μαρία μου έφυγε, κι ο Πάπας κείνη τη χρονιά δεν έλαβε το δώρο του για χάρη του Διαβόλου. Η παιδική μου ηλικία κάπου εκεί τελείωνε, τότε θλιβερή, τότε προνομιούχα, νιώθω, ναι, πέρασε σε ένα Μοναστήρι, έναν κόσμο ονειρικό; Εφιαλτικό; Μάλλον αφηρημένο, γιατί όσα βρίσκονταν εκτός Μονής τα λέγαμε ο Κόσμος, σα να 'μασταν εμείς σ' άλλον πλανήτη κι αυτό καλλιέργησε μια φαντασίωση γιγάντια, η φαντασία μας τρελάθηκε, νομίζαμε πως και τα δέντρα έξω είχαν άλλα χρώματα, οι άνθρωποι άλλο σχήμα κι ήτανε τέτοια η αγωνία μου το τί βρισκόταν έξω, που αποφάσισα μια μέρα να το σκάσω, πρώτα, όμως, μεγάλωσα, έπεσα από ένα δέντρο και προσγειώθηκα με την κοιλιά στο χώμα, το βράδυ είδα αίμα

- έσπασε η κοιλιά μου, θα πεθάνω μου δώσανε κάτι κουρέλια

-βάζε τα ένα ένα ανάμεσα στα πόδια σου ντράπηκα κι απελπίστηκα έτρεξα, γονάτισα μπροστά στην Παναγία, την κοίταξα κατάματα κι άρχισα να της λέω όλα όσα ήξερα για μένα, πως ήμουν λυπημένη, μόνη, πως ήθελα να 'ναι φίλη μου, να της μιλάω, για το κακό που 'νιωθα μέσα μου και δε γελούσα,

-σε παρακαλώ Μαρία βοήθησέ με, να μεγαλώσω, να μην είμαι αλλήθωρη, να τραγουδάω, με κάνανε βοηθό στο παρεκκλήσι, βαριά δουλειά, αλλά είχα την μοναξιά, την ησυχία μου και τη Μαρία Παρθένο, μέσα σε όλα, πήγαινα και πρωινό στον γέροντα Μπακάους, τον ιερέα, μου χάριζε και κάνα δυο μπισκότα, τα 'τρωγα κρυφά πλάι σε ένα άγαλμα που ακούμπαε το ταβάνι, ο Σαν Κριστόμπαλ, λέει, ο Άγιος Χριστόφορος, προστάτης των ταξιδευτών...; που κουβαλούσε στον ώμο του τον Ιησού μικρό να τον περάσει απέναντι από το ποτάμι; Δε μ' άρεσε. Έμοιαζε να βιάζεται. Πώς να μιλήσεις σ' έναν άγιο που βιάζεται να φύγει; Να φύγει; Τα κλειδιά; Για τη μεγάλη εξώπορτα; Τα κράταγε

η καλή μου γριούλα Τεοφιλίτα που με διάταζε. Μ' αυτά άνοιγε τα πρωινά κι ένα μικρό περιστρεφόμενο πορτάκι, να αφήνει ο γαλατάς τα γάλατα χωρίς να μπαίνει, ο γαλατάς, που τ' όνομά του ήταν Μονόφθαλμος. Μια μέρα πέρναγα απ' την Πύλη, άκουσα το πορτάκι.

- ποιός;

- το γάλα!

- μα το πήραμε!

- κι εγώ είμαι αυτός που το 'φερε, άμα η αφεντιά σας θέλει να με δει, κάτω από τα πανιά που λέγονται κουρτίνες, εγώ έχω κάνει μια τρυπούλα. Τρόμαξα, αλλά πήγα στο καμαράκι, δίπλα στην Πύλη, κοίταξα στην τρυπούλα και είδα το μάτι το καλό του, μου άρεσε, το αγάπησα, ήξερε να γελάει. Τα κλειδιά; Είχε μια βδομάδα που ερχότανε καινούριος ιερέας (κούκλος λέγανε όλες, που πάει να πει πολύ όμορφος). Του πήγαινα το πρωινό ούτε κοιτούσε, άφηνα το δίσκο σιωπηλά κι έφευγα με υποκλίσεις. Ένα Σαββάτο, ο κούκλος όρθιος, χαμογελούσε, ευγενικά, βοήθησε να βάλω το δίσκο στο τραπέζι, με βούτηξε, με φίλησε, μου ζούληξε τα στήθη, η Παναγία με φωτίσε, και μες τον πανικό μου κλώτσησα το τραπέζι, έπεσε ο δίσκος κάτω, τρόμαξε αυτός και έτρεξε να φύγει, πριν όμως με έσπρωξε και πήγα κι έσκασα με το κεφάλι μου πάνω στον Σαν Κριστόμπαλ, στο πέτρινο άγαλμά του, λιποθύμησα. Με απομόνωνσαν σε ένα καμαράκι, οι καλόγριες όλο γλύκα, ν' αναρρώσω, «Να μην πεις τίποτα, θα λάβεις τιμωρία αν το κάνεις.» Δεν μπορούσα να μιλήσω, δεν μπορούσα να ξεχάσω, όλα στο μοναστήρι μ' έπνιγαν μ' έκαναν να υποφέρω. Τα κλειδιά... η καλή μου Τεοφιλίτα... Κείνο το πρωί στη λειτουργία, κοίταξα μόνο τα κλειδιά. Γονατίσαμε, με το πρόσωπο στα χέρια για να προσευχηθούμε. Έτσι μιλούσαμε με το Θεό. Εγώ τα είπα με τον Σαν Κριστόμπαλ. «Πάρε στον ώμο σου και μένα», του είπα. Σηκώθηκα, γλίστρησα στην τσέπη της ποδιάς μου τα κλειδιά, περπάτησα, ξεκλείδωσα και βγήκα. Αργά. Με φόβο. Σα να επρόκειτο να πέσω σε μια τρύπα. Πριν ξεκινήσω για τον κόσμο, ανάσανα. Έναν αέρα που μύριζε αλλιώς. Στο δρόμο δεν ήταν κανείς. Μόνο δυο κοκαλιάρικα σκυλιά που μύριζαν το ένα τον κώλο του άλλου.

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Η Μαρία Πρωτόπαππα γεννήθηκε το 1971. Ξεκίνησε ερασιτεχνικά από το Θεατρικό Εργαστήρι του Δήμου Κορυδαλλού. Αποφοίτησε από την Δραματική Σχολή του Θεάτρου Τέχνης το 1992. Για έξι χρόνια δούλεψε αποκλειστικά στις παραστάσεις του. Δούλεψε στον κινηματογράφο και την τηλεόραση (πχ. στο «Δέκα» του Καραγάτση και στο «Νησί», κ.α.), ενώ στο θέατρο συνεργάστηκε με σκηνοθέτες όπως Γ. Λαζάνης, Μ. Κουγιουμτζής, Κ. Καζάκος, Α. Κοκκίνου, Στ. Φασουλής, ο Λ. Βογιατζής, ο Γ. Χουβαρδάς, ο Θ. Μοσχόπουλος, Γ. Κοντραφούρης, Λ. Κιτσοπούλου, Β. Θεοδωρόπουλος, Θ. Μουμουλίδης, Γ. Περγλέγκας, Τζ. Γκραουζίνις, Μ. Μαρμαρινός, Ε. Λυγίζος, Δ. Καρατζάς, Κ. Μαρκουλάκης, Γ. Λάνθιμος, Δ. Λιγνάδης, κ.α. Σκηνοθέτησε τα: Ιφιγένεια εν Αυλίδι, του Ευριπίδη (Φεστιβάλ Αθηνών), Η γλυκιά τυρρανία του Οιδίποδα (Πειραματική Σκηνή Εθνικού Θεάτρου), το οποίο συμμετείχε σε διεθνές φεστιβάλ θεάτρου στο Μπράουνσβαϊχ της Γερμανίας, Παπαδιαμάντη για το Φεστιβάλ Σερίφου, κ.α.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

